

Scenariusz zajęć – „Skąd się wzięli uchodźcy w Europie?”

Czas:

45 minut

Materiały:

- materiały edukacyjne nt. kryzysu uchodźczego ze strony internetowej CEO (<http://www.ceo.org.pl/pl/migracje/o-kryzysie-uchodzczym>) jako materiał pomocniczy dla nauczyciela
- materiał pomocniczy nr 1 – schemat przyczynowo-skutkowy
- materiał pomocniczy nr 2 – elementy do schematu wyjaśniającego przyczyny migracji z Syrii
- ew. kartki z nazwami wartości, które ujawniają się w dyskusji o uchodźcach

Cele (w języku nauczyciela)

- rozróżnienie uchodźcy i migranta ekonomicznego
- wyjaśnienie przyczyn napływu uchodźców do Unii Europejskiej na przykładzie Syrii
- włączenie uczniów i uczennice w myślenie na temat możliwych rozwiązań sytuacji i ułatwienie im wyrobienia sobie opinii w tej sprawie w odwołaniu do ich osobistych wartości

Cele (w języku ucznia)

- będziesz wiedział, kim jest uchodźca i w czym się różni od imigranta ekonomicznego
- wyjaśnisz przyczyny napływu do Unii Europejskiej uchodźców z Syrii
- opisziesz potencjalne rozwiązania tej sytuacji i wskażesz, które z nich uważasz za optymalne

Przebieg zajęć

1. Zapytaj uczniów i uczennice, co to jest kryzys uchodźczy, zapisuj na tablicy kluczowe informacje podawane przez uczniów. (7 minut)
Jeśli w wypowiedziach uczniów pojawią się informacje nieprawdziwe, sprostuj je. Mogą w tym pomóc informacje zawarte w materiałach edukacyjnych publikowanych na stronie CEO. Upewnij się, że klasa zauważyła, że mówimy o sytuacji, w której do Unii Europejskiej dotarło w pierwszym półroczu tego roku około 350 tys. imigrantów (potencjalnych uchodźców) z Syrii, Erytrei i innych krajów Bliskiego lub Środkowego Wschodu oraz Afryki Subsaharyjskiej. Kryzys polega na tym, że kraje, do których docierają przybysze (szczególnie Grecja, Włochy i Węgry) nie są w stanie samodzielnie zapewnić im koniecznego wsparcia.
2. Zapowiedz uczniom i uczennicom, że teraz przyjrzyście się przyczynom kryzysu, że będą pracowali w grupach a ich zadaniem będzie ułożenie informacji o przebiegu kryzysu i jego przyczynach w odpowiedniej kolejności. Pomoże im w tym diagram oraz informacje, które otrzymają od Ciebie. Podziel klasę na grupy 4-osobowe i rozdaj im materiały do pracy – materiał pomocniczy nr 1 oraz wycięte części materiału pomocniczego nr 2. Na pracę grup przeznacz do 7 minut. (7 minut)

3. W podsumowaniu tego ćwiczenia wspólnie z klasą odtwórzcie poprawny schemat stworzony przez grupy. Możesz narysować go na tablicy. (3 minuty)
Wyjaśnij, że schemat dotyczy przyczyn imigracji z Syrii, dodaj, że w grupie imigrantów, którzy dotarli teraz do Unii Europejskiej, są również uchodźcy z innych krajów, choć to Syryjczycy stanowią większość.
4. Na tablicy zapisz dużymi literami słowa UCHODŹCA i MIGRANT EKONOMICZNY. Odwołując się do wiedzy uczniów (o ile taką posiadają) zdefiniuj obie osoby. (5 minut)
Zwróć uwagę, że:
- o uchodźca to osoba, która (a) uciekła ze swojego kraju w uzasadnionej obawie przez prześladowaniem z powodu poglądów politycznych, rasy, wyznania, narodowości lub przynależności do określonej grupy społecznej, a na mocy prawa międzynarodowego (b) każde państwo ma obowiązek udzielenia uchodźcy schronienia, jeśli ten dotarł do jego granic, oraz (c) wsparcia jego integracji ze społeczeństwem;
 - o migrant ekonomiczny to osoba, która (a) wyjechała ze swojego kraju, by poprawić standard swojego życia (np. z powodu ubóstwa lub dużego bezrobocia w kraju pochodzenia); (b) każde państwo ma dowolność w przyjmowaniu lub nieprzyjmowaniu migrantów ekonomicznych; (c) migrantom ekonomicznym nie przysługuje wsparcie od rządu państwa przyjmującego.
- Zwróć uwagę, że każde państwo posiada procedury, które stosuje, by odróżnić przedstawicieli jednej grupy od drugiej. W Polsce zajmuje się tym Urząd ds. Cudzoziemców.
5. Wyjaśnij uczniom, jaka wygląda bieżąca sytuacja kryzysu, opisz ją w punktach na górze tablicy. (5 minut)
- o wojna w Syrii nadal trwa, w ostatnim czasie włączyła się do niej Rosja
 - o obozy dla uchodźców w Libanie i Jordanii są przepełnione i brakuje środków na ich utrzymanie
 - o ok. 350 tysięcy osób dotarło do Unii Europejskiej w pierwszej połowie 2015 roku (głównie do Grecji i na Węgry) i zaczęło przedostawać się do innych państw, m.in. Austrii i Niemiec

Bliski Wschód		Unia Europejska	
wojna w Syrii nadal trwa, w ostatnim czasie włączyła się do niej Rosja	obozy dla uchodźców w Libanie, Jordanii, Turcji są przepełnione i brakuje środków na ich utrzymanie	ok. 350 tysięcy osób dotarło do Unii Europejskiej (głównie do Grecji i na Węgry) i zaczęło przedostawać się do innych państw, m.in. Austrii i Niemiec	Unia Europejska podjęła decyzję o solidarnej relokacji uchodźców, którzy trafią do wszystkich państw członkowskich, w tym Polski

6. Zapytaj uczniów, co może się ich zdaniem wydarzyć w przyszłości, jakie opcje i możliwe rozwiązania widzą. Kolejno zbieraj i krótko omawiaj z uczniami i uczennicami padające odpowiedzi. Zapisuj je na tablicy, dodając do każdej z nich 1 pozytywną i 1 negatywną konsekwencję danego rozwiązania lub jego wadę i zaletę. (10 minut)
Możesz też podpowiedzieć klasie wybrane odpowiedzi, np. zadbanie o poprawną integrację uchodźców przybyłych do Polski, odmowa przez Polskę przyjęcia uchodźców, wsparcie finansowe obozów dla uchodźców w Libanie i Jordanii.

Możliwe rozwiązanie kryzysu	Zalety rozwiązania	Wady rozwiązania
Integracja uchodźców w Polsce	Pozytywna reakcja krajów europejskich. Spełnienie zobowiązań wynikających z konwencji genewskiej i prawa UE. Wzbogacenie kultury polskiej przez uchodźców. Spełnienie historycznej sprawiedliwości (uchodźcy też uciekali z Polski).	Możliwe trudności w adaptacji uchodźców. Brak informacji w polskim społeczeństwie. Możliwe konflikty i nieporozumienia kulturowe.
Odmowa przyjęcia uchodźców	Brak trudności związanych z integracją uchodźców.	Negatywna reakcja państwa UE. Przesunięcie problemu w czasie. Co jeśli to Polska będzie potrzebować pomocy?
Wsparcie finansowe dla obozów w Libanie, Jordanii i Turcji	Możliwość zatrzymania uchodźców w państwach ościennych i pomocy największej liczbie osób. Większe prawdopodobieństwo powrotu uchodźców po zakończeniu konfliktu.	Kosztowne. Obozy w tych krajach i tak są przepełnione, więc niekoniecznie powstrzyma to przybycie uchodźców do Europy.
Interwencja wojskowa w Syrii	Możliwość rozwiązania przyczyny napływu uchodźców.	Potencjalne ofiary. Możliwość wieloletniego konfliktu. Brak zgody społeczeństw europejskich. Ogromne koszty.
Uszczelnienie południowej granicy Europy	Możliwe zmniejszenie napływu uchodźców.	Brak gwarancji zmniejszenia napływu azylantów. Wysokie koszty. Możliwe zwiększenie się liczby ofiar śmiertelnych (wśród osób przekraczających Morze Śródziemne).

7. Poproś uczniów i uczennice o rozmowę w parach i odpowiedź na pytanie „Który ze wskazanych wcześniej scenariuszy jest moim zdaniem najlepszy i dlaczego?”, poproś też uczniów i uczennice o odwołanie się w uzasadnieniu odpowiedzi do wartości (jednej lub kilku), które są ważne dla danej osoby. Dla ułatwienia na tablicy (lub kartkach) zapisz przykładowe wartości, które można uznać za istotne (nie jest to oczywiście wyczerpująca lista). Każdy powinien mieć na wypowiedź 2 minuty, po upływie tego czasu poproś uczniów o zmianę. Zwróć uwagę uczniów, że ich celem nie jest komentowanie odpowiedzi koleżanki/kolegi, ale tylko jej/jego wysłuchanie a potem zaprezentowanie swojej opinii (5 minut).

Przykładowe wartości: solidarność, tradycja, prawa człowieka, obowiązek, bezpieczeństwo, wspólnota, naród, humanitaryzm, empatia/współczucie.

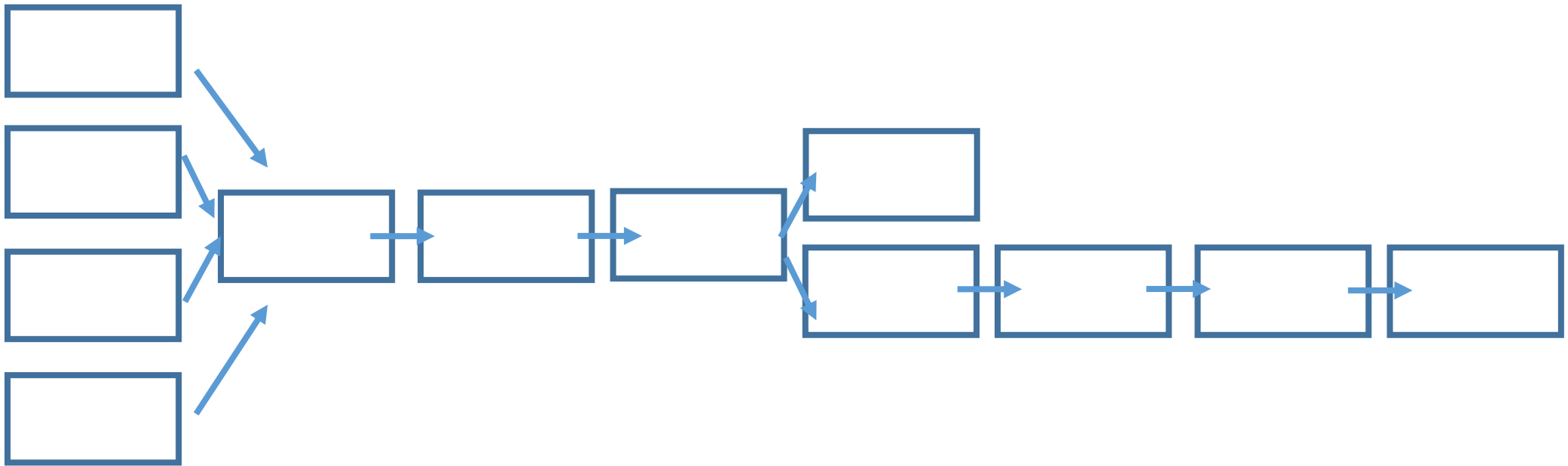
8. Podsumuj lekcję, zwracając uwagę, że w myśleniu i dyskusjach o kryzysie uchodźczym powinniśmy opierać się na rzetelnych informacjach i odwoływać się do swoich wartości, bo to pozwoli nam to lepiej rozumieć się nawzajem. Jeśli wystarczyło Ci czasu, możesz poprosić

uczniów i uczennice o rundę wypowiedzi, w ramach których wypowiedzą głośno wartość, która jest dla nich w tej dyskusji kluczowa. (3 minuty)

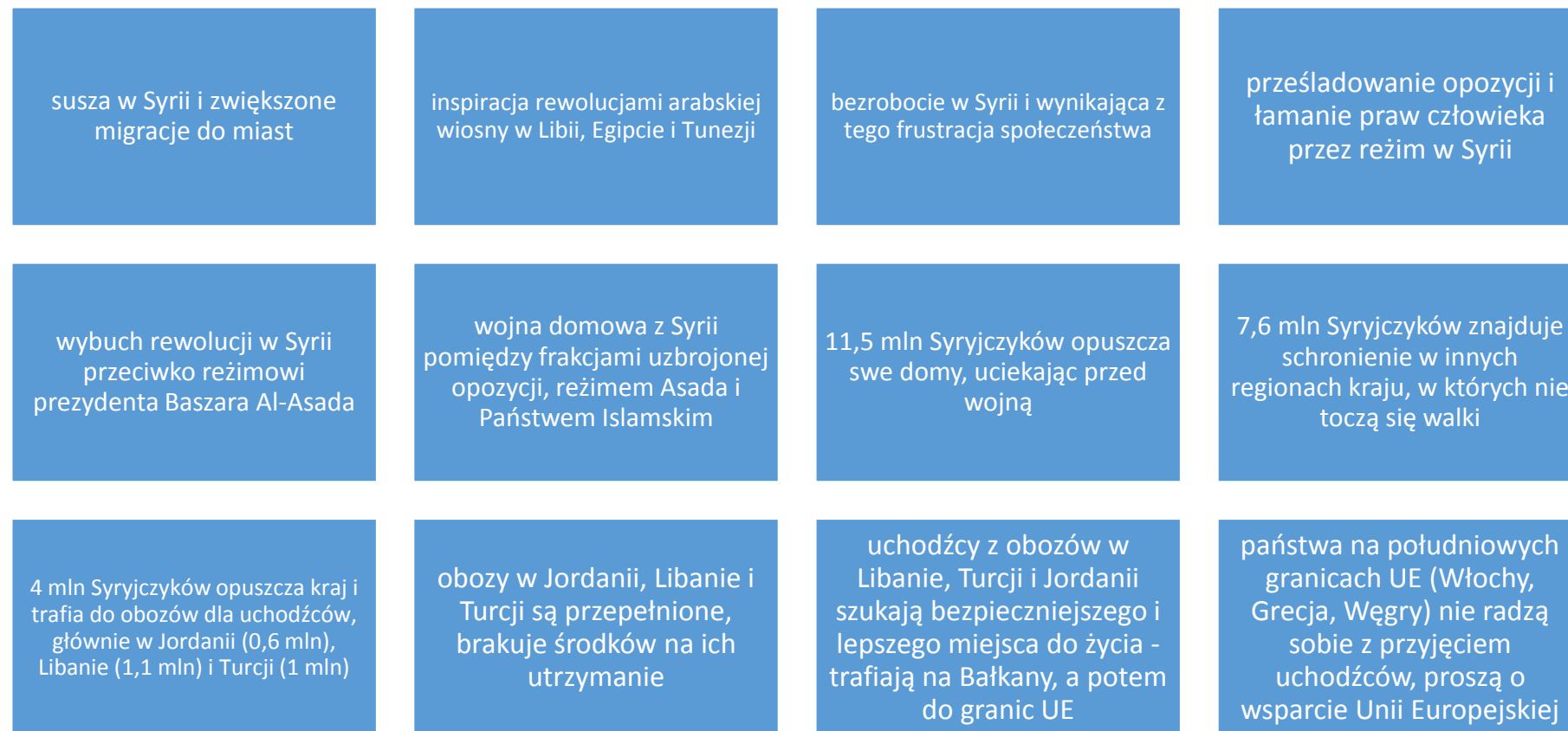

Materiał pomocniczy 1 – schemat przyczynowo-skutkowy do wypełnienia

Materiał pomocniczy nr 2 – elementy składowe schematu przyczynowo-skutkowego

Materiał pomocniczy nr 2 – część II – odpowiedź dla nauczyciela

